

Inunngortunik toqusunillu nalunaaruteqartarnek, ilisinerit iliveqarfiillu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 6. Juni 2016-imeersoq

Kapitali 1

Inunngortunik toqusunillu nalunaaruteqartarnek

§ 1. Kalaallit Nunaanni imaluunniit umiarsuarni timmisartunilu tamassuma kingorna Kalaallit Nunaanni umiarsualivinnut mittarfinnulluunniit siulliullugu tikittuni inunngortut toqusullu, atuagarsuit pillugit malittarisassat aalajangersakkat malillugit palasimut atuagarsualerisumut nalunaarutigineqartassapput.

§ 2. Peqqinnissaqarfiup akuuffigisaanik inunngortoqarpat inunngortoqarnerata kinguinngua inunngortoq Peqqinnissaqarfiup nalunaarutigissavaa.

Imm. 2. Peqqinnissaqarfiup akuuffiginngisaanik inunngortoqarsimappat angajoqqaatut oqartusaassuseqartup imaluunniit angajoqqaatut oqartussaassuseqartut inunngortup inunngornerata kingorna kingusinnerpaamik ullut 14-it qaangiunneranni nalunaarutigissavaat.

Imm. 3. Imm. 2-mi nalunaaruteqarsinnaasumik nalunaaruteqartussaataasoqanngippat inuit inunngortup inoqutiginnut ilaasut taassumaluunniit najugaqarfigisai 18-it qaangerlugit ukiullit inunngortup inunngorneranit kingusinnerpaamik ullut 14-it qaangiunneranni nalunaarutigissavaat.

Imm. 4. Umiarsuarni timmisartumiluunniit inunngortoqarpat imm. 1-3-mi taaneqartut najuutinngippata nalunaaruteqarsinnaanngippataluunniit umiarsuup timmisartulluunniit naalagaa Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut mittarfimmulluunniit siullertut apuutereernerup kinguinngua nalunaaruteqassaaq.

§ 3. Toqusoq, toqunerup paasineqarnerata kinguinngua Peqqinnissaqarfimmit nalunaarutigineqassaaq.

§ 4. Inunngortut toqusullu nalunaarutigineqartarnerat pillugu Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaapput, tassunga ilanngullugit nalunaarutip isikkussaa uppersaasiernerlu pillugit piumasaqaatit.

Kapitali 2

Ilisineq toqusullu timaanik ikuallaaneq

§ 5. Toqusup timaa ilineqassaaq ikuallanneqarluniluunniit.

§ 6. Ilisineq tamanna pillugu kapitali 3-mi malittarisassat naapertorlugit iliveqarfimmi imaluunniit iliveqarfittut akuerineqarsimasumi allami pissaaq.

§ 7. Toqusup timaanik ikuallaaneq toqusut timaannik ikuallaasarfimmi pissaaq, avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tamatumunnga akuerisaasuni,

taamaattoq takuuk § 37, imm. 3, imaluunniit toqusup timaanik ikuallaavinni Kalaallit Nunaata avataaniittuni, nunami pineqartumi pisortanit akuerisaasuni.

Imm. 2. Arsat qummuattaq atorlugu ilineqassapput imaluunniit siaruarterneqarsinnaallutik kapitali 3-mi tamatumunnga malittarisassat naapertorlugit. Qummuattat arsanik imaqartut, ilineqarnissami imaluunniit siaruarterneqarnissami tungaanut taamaallaat palaseqarfimmi toqqortarineqarsinnaapput, taamaattoq takuuk imm. 3.

Imm. 3. Naalackersuisut tamanna pillugu Biskoppi isumasioerlugu aalajangersagaliorsinnaapput utaqqiisaasumik qummuattap palaseqarfimmi pinnani allamili toqqortarineqarsinnaanera pillugu, qummuattap nunamut ilineqarnissaata tungaanut imaluunniit arsat siaruarterneqarnissaasa tungaanut.

§ 8. Ilisinissamik toqusulluunniit timaanik ikuallaanissamik ilisisarnermut oqartussanut qinnuiviginnittoqassaaq.

Imm. 2. Toqusup aappaa imaluunniit toqusup meerai 18-it sinnerlugit ukiullit imaluunniit toqusup angajoqqaavi ilaquataasulluunniit allat tulleriinnilersorneri taaneqartut malillugit qinnuiviginnissinnaapput. Inooqatigiinneq aappariinnermut assingusooq minnerpaamik ukioq ataaseq sivisussuseqartoq sumi najugaqarnermut uppersarsaatikkut uppersarsarneqartoq aappariinnermut naligiissinneqassaaq.

Imm. 3. Ilisinissamik toqusulluunniit timaanik ikuallaanissamik kikkut qinnuiviginnissinnaanersut, qanoq qinnuiviginnittoqartassanersoq qinnuiviginninnermullu pissutsit allat pillugit Naalackersuisut annertunerusunik malittarisassiussapput.

§ 9. Sumiiffimmi toquffiusumi palasi atuagarsualerisooq ilisisarnermut oqartussaasuvoq.

Imm. 2. Ilisisoqassanersoq toqusulluunniit timaanik ikuallaasoqassanersoq aamma palasi ilisinermi peqataassanersoq (oqaluffimmit ilisineq) imaluunniit palasi peqataatinnagu ilisiso-qassanersoq (oqaluffiup avataanit ilisineq) ilisisarnermi oqartussat qinnuiviginnittoqarnera tun-ngavigalugu aamma §§ 10-mi 11-milu malittarisassat isiginiarlugit aalajangissavaat.

Imm. 3. Toqusoq pillugu atsiorsimasumik toqusup allagartaqarnissaa ilisisarnermi oqartussat imm. 2 aalajangiinnermi qulakkiissavaat.

Imm. 4. Ilisisarnermi oqartussat aalajangiinnerannik maalaaruteqarneq aalajangiinnerup kingorna kingusinnerpaamik ullup ataatsip qaangiunnerani ilisisarnermi oqartussanut tunniunneqassaaq. Maalaaruteqarneq malinneqanngippat apeqqut ilisisarnermi oqartussat eqqartuussivimmut saqqummiutissavaat.

§ 10. Toqusup timaa ilineqassanersoq ikuallanneqassanersorluunniit aalajangiinnermi toqusup kissaatigisimasaa malinneqassaaq, takujulli § 37, imm. 3.

Imm. 2. Ilisisoqassaneranik toqusulluunniit timaanik ikuallaasoqassaneranik apeqqut eqqarsaatigalugu toqusoq kissaateqarsimanngippat ilisinissamik toqusulluunniit timaanik ikuallaanissamik qinnuteqartup kissaataa malinneqassaaq.

§ 11. Toqusoq toqnermini Kalaallit Nunaanni Ilagiinni imaluunniit Kalaallit Nunaanni Ilagiit avataanni uppeqatigiinni ilaasortaappat tamassuma akerlia uppersarsarneqarsinnaanngippat, tamanna oqaluffimmit ilineqarnissamik kissaateqarnertut isigineqassaaq.

§ 12. § 9, imm. 2-mi pissutsit taaneqartut aalajangerneqarsimatinnagit ilisisoqassanngilaq imaluunniit

toqusup timaanik ikuallaasoqassanani.

Imm. 2. Pissutsit immikkut ittut tamassuminnga tunngavilersuisinnaatitsippata imm. 1-ip saneqqunneqarsinnaanera pillugu Naalackersuisut malittarisassiorsinnaapput.

Kapitali 3

Ilineqarsinnaatitaaneq, qummuattamik ilisisinnaatitaaneq arsanillu siaruaassisinnaatitaaneq

§ 13. Kinaluunniit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugalik imaluunniit Kalaallit Nunaanniikkallartoq najugaqarfimmi najugarigallakkamiluunniit iliveqarfimmi ilineqarsinnaatitaavoq arsaaluunniit qummuattamut ikillugit ilineqarsinnaatitaalluni.

Imm. 2. Toqusuq taamatut kissaateqarsimappat toqusup imm. 1-imi taaneqartumiunngitsoq iliveqarfimmi allami ilineqarnissaa arsaaluunniit qummuattamut ikillugit ilineqarnissaa Biskoppip immikkut pisoqarnera akuerisinnaavaa.

Imm. 3. Kisiannili inuup Kalaallit Nunaannut immikkut atassuteqartup piffissami toqnermini Kalaallit Nunaata avataani najugaqartup Kalaallit Nunaanni Ilagiit iliveqarfianni imm. 4 naapertorlugu ilineqarnissaa arsaaluunniit qummuattamut ikillugit ilineqarnissaa Biskoppip akuerisinnaavaa. Inuk immikkut atassuteqartoq assersuutigalugu tassaavoq:

- 1) Kalaallit Nunaanni siusinnerusukku najugaqarnikoq
- 2) Kalaallit Nunaanni najugaqartunik qanimut ilaqutaqartoq, imaluunniit
- 3) Kalaallit Nunaanni iliveqarfimmi ilineqarsimasunik angajoqqaalik, aappalik meeraqartorluunniit.

Imm. 4. Biskoppip pisuni imm. 3-mi taaneqartuni aalajangiisoqannginnerani toqusup kissaatigisimasaa kommunalbestyrelsimut aamma ilagiit sinnissaannut oqaaseqarfigisassanngorlugu saqqummiutissavaa.

§ 14. Kalaallit Nunaata Ilagiit iliveqarfiisa avataanni ilisisoqarsinnaanngilaq arsaaluunniit qummuattamut ikillugit ilisisoqaqqusaanngilaq, takujulli imm. 2.

Imm. 2. Inuit piniarnermini ilisimasassarsiornermiluunniit assigisaanniluunniit toqusut sumiiffimmi toquffigisaminni ilineqarsinnaapput. Iliveq pitsaanerpaamik isumannaallisarneqassaaq aammalu sanningasulerlugu assigisaannilluunniit ilivertut sapinngisamik ersarissumik ilivertut ilisarnaaserneqassalluni.

Imm. 3. Inuit illoqarfiit nunaqarfiillu nalinginnaasut avataanni najugaqartut sumiiffimmi ilineqarsinnaanerat arsaaluunniit qummuattamut ikillugit ilineqarsinnaanerat Biskoppip immikkut pisoqarnerani akuerisinnaavaa.

§ 15. Qummuattat toqusup timaata arsaanik imaqartut palasip ajoqilluunniit pisuni ataasiakkaani innersuussineratigut iliveqarfinni tamani ilineqarsinnaapput.

Imm. 2. Biskoppi immikkut ittutigut pisinnaatitsisinnaavoq arsat allatut pissusissamisoortumik isumagineqarsinnaasut, tamatumani aamma akuersissuteqarsinnaalluni arsat qummuattamiittut siaruarterneqarsinnaasut Kalaallit Nunaata ilaani, taamaattoq takuuk imm. 3.

Imm. 3. Naalackersuisut tamanna pillugu Biskoppi isumasioreerlugu malittarisassiorsinnaapput, qanoq arsanut pissuserissaartumik periaaseqartoqarsinnaanersoq pillugu, tamatumani aamma arsat qummuattamiittut Kalaallit Nunaata ilaani sumiiffimmi siaruarterneqarsinnaanersut, aammalu

akuersissummik tunniussinissamut qinnuteqaammut aaqjissuussamik piumasqaataasinnaasunut tunngatillugu.

Kapitali 4

Iliveqarfinnik pilersitsineq

§ 16. Kommunimi innuttaasunut iliveqarfinni ilerriit naammattumik inissaqarnissaat kommunalbestyrelsip isumagissavaa.

Imm. 2. Iliveqarfinnik pilersitsinissaq, aserfallatsaaliuinissaq atorunnaarsitsinissalu taakkunungalu aningaasartuutit akilernissaat kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa, takujulli § 19.

Imm. 3. Kalaallit Nunaata avataani kalaallinut immikkut ilerriit inissaat Biskoppimit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit aningaasalersorneqartut aqunneqartullu pilersinnissaannik, aserfallatsaaliornissaannik atorunnaarsinnissaannillu Biskoppi isumaqatigiissusiorsinnaavoq.

Imm. 4. Ilerriit inissaat allat taamaallaat Naalakkersuisut akuersinerisigut pilersinneqarsinnaapput.

§ 17. Iliveqarfiit pillugit apeqquutit pillugit kommunalbestyrelsi ilagiit sinniisaannut, palasimut atuagarsualerisumut kiisalu Biskoppimut oqaaseqaateqartitseqaassaaq.

§ 18. Iliveqarfiit Kalaallit Nunaanni Ilagiit pigaat.

§ 19. Iliveqarfiit illuinnarni aserfallatsaaliornissaat taakkuninngalu aqutsinissaq ilagiit sinniisaasa akisussaaffigaat ingerlatissallugulu.

Imm. 2. Iliveqarfinnik ulluinnarni aserfallatsaaliornerni taakkuninngalu aqutsinermi aningaasartuutit Kalaallit Nunaanni Ilagiit akilissavaat.

§ 20. Toqusup uppeqatigiinnut sorlernut ilaanera pissutsilluunniit allat eqqarsaatiginagit ilivermik nalinginnaasumik innersuussisoqartassaaq.

Imm. 2. Innuttaasoq ilivermik ataatsimik arlalinnilluunniit inniminniisinnaanngilaq. Kisiannili innuttaasup ilaqqat toqunikup eqqaani inissaqarpat ilineqarnissamik Biskoppip immikkut pisoqarnerani akuerisinnaavaa.

Imm. 3. Imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni pisuni aalajangiinnermi toqusimasup kissaatigisimasaa kommunalbestyrelsimut oqaaseqaatigisassanngorlugu Biskoppip saqqummiutissavaa.

§ 21. Iliveqarfiit tamaasa pillugit iliveqarfinnik torersuutitsinissaq pillugu malittarisassanik imaqqartunik Biskoppi iliveqarfiit pillugit allattaavimmi atuutilersinneqartunik malittarisassiorsimassaaq, tak. § 22 kiisalu iliveqarfik assiliorsimassalluni.

§ 22. Ilagiit sinniisaat iliveqarfiit tamaasa pillugit allattaaveqassapput.

Imm. 2. Iliveqarfiit pillugit allattaaviit toqusup aqqinik tamarmiusunik, atorfianik, ulloq inunngorfianik toquffianillu kiisalu ilerrup normuanik imaqqartunik ilisinerit tamaasa pillugit paasissutissanik imaqqassapput. Iliveqarfiit pillugit allattaaviit aamma ilerrini eqqaassutissanik nalunaarsuinernik imaqqassapput, tak. § 29.

Imm. 3. Iliveqarfiit pillugit allattaaviit imassaat allaffissornermilu ingerlanneqarneri pillugit Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaapput.

§ 23. Naalackersuisut kommunalbestyrelsit isumasioqatigereerlugit Biskoppillu inassuteqaateqareerneratigut iliveqarfiit ungalulersornerat, ilusilersornerat, naasulersornerat, aserfallatsaaliornerat allilerneqarnerallu pillugit malittarisassiussapput.

§ 24. Aqquserngit aqqusineeqqallu tamanut ammasut Iliveqarfinni sananeqassanngillat.

Kapitali 5

Inoqarfiunngitsuni iliveqarfiit

§ 25. Inoqarfiunngitsuni iliveqarfiit provstip nakkutigissavai. Iliveqarfiit erseqqarissumik nalunaaqutsersimanissaat iliveqarfinnilu malittarisassat tamanit takuneqarsinnaasumi nivinngarneqarnissaat taassuma isumagissavaa.

§ 26. Inoqarfiunngitsuni iliveqarfinni ilisisoqarsinnaanera arsalluunniit qummuattamut ikillugit ilisisoqarsinnaanera Biskoppip qinnuteqartoqarnera immikkut pisoqarnera akuersinnaavaa. Toqusimasup kissaatigisimasaa taamaallaat malinniarlugu taamaallaallu pissutsit tamassuminnga pissutissaqartitsippata nalinginnaasumik akuersisoqartassaaq.

Kapitali 6

Ilerrinik iliveqarfinnillu atorunnaarsitsineq

§ 27. Ilerrit tamarmik sivikinnerpaamik ukiuni 50-ini allangortinneqassanngillat (piffissaq eqqissisimatitsivik).

Imm. 2. Biskoppi, ilagiit sinnissaasa inassuteqaateqarnerisigut, piffissamik eqqissisimatitsivimmik sivisunerusumik aalajangiisnaavoq.

Imm. 3. Tamanna pillugu inatsisini pisinnaatitsisoqarpat imaluunniit immikkut pisuni Biskoppi akuersippat iliveq ammarneqarsinnaavoq.

Imm. 4. Piffissap eqqissisimatitsiviusup naanerata kingorna iliveq atorunnaarsinneqarpat, toqusup timaata sinneri assanneqassapput ataatsimullu ilivermut ilineqassallutik.

§ 28. Biskoppi ilagiit sinniisaannik kommunalbestyrelsimillu oqaaseqaateqartitsereerluni iliveqarfiup ilisinernut atorneqaqqissinnaannginneranik aalajangiisnaavoq.

Imm. 2. Piffissap eqqissisimatitsiviusup naanerata kingorna iliveqarfiup iliveqarfiulluunniit nunataata atorunnaarsinneqarnissaanik allamulluunniit atorneqalernissaanik Biskoppi akuersisnaavoq.

Imm. 3. Iliveqarfiup iliveqarfiulluunniit nunataata atorunnaarsinneqarneranik allamulluunniit atorneqalernissaanik aalajangiineq avammut saqqummiunneqassaaq.

Imm. 4. Piffissap maalaaruteqarfiusinnaasup naannginnerani imaluunniit naammagittaalliutinik tiguneqartunik Naalackersuisut suliaqannginneranni iliveqarfimmik iliveqarfiulluunniit nunataanik atorunnaarsitsinermut allamulluunniit atorneqalernissaanut atatillugu sulineq aallartinneqassanngilaq.

Imm. 5. Iliveqarfimmik iliveqarfiulluunniit nunataanik allamut atorneqalersitsinermi toqusut timaasa sinneri assanneqassapput aammalu iliveqarfimmi piffissami sumiluunniit atorneqartumi ataatsimut ilivermut ilineqassallutik.

Kapitali 7

Iliverni eqqaassutissanik nalunaarsuineq

§ 29. Iliverni eqqaassutissat, ataqqinaatilinnik eqqaassutissaasut, aammalu eqqumiitsuliornermi, kulturikkut oqaluttuarisaanermi allanilluunniit pissuteqartunik immikkut eriagineqartariaqartutut isigineqartut nalunaarsorneqassapput.

§ 30. Kalaallit Nunaanni Ilagiit iliveqarfiini iliverni eqqaassutissanik nalunaarsuineq tamanna pillugu Nunatta Katersugaasivianik Allagaateqarfianillu oqaaseqartitsereernikkut ilagiit sinniisaannit ingerlanneqassaaq.

§ 31. Iliverni eqqaassutissat nalunaarsorneqarsimasut iliveqarfimmit peerneqassanngillat.
Imm. 2. Iliverni eqqaassutissat nalunaarsorneqarsimasut iliveqarfiup avataani inissinneqarnissaat Biskoppip immikkut pisuni akuerisinnaavaa.

§ 32. Kalaallit Nunaanni Ilagiit iliveqarfiini iliverni eqqaassutissanik nalunaarsuivimmiunnaarsitsineq tamanna pillugu Nunatta Katersugaasivianik Allagaateqarfianillu oqaaseqartitsereernikkut ilagiit sinniisaannit ingerlanneqassaaq.

§ 33. Nalunaarsuisarneq nalunaarsuivimmiunnaarsitsisarnerlu pillugit Naalackersuisut malittarisassiorsinnaapput.

Kapitali 8

Maalaaruteqarneq, nakkutilliineq pineqaatissiinerillu

§ 34. Biskoppip aalajangiineri aalajangeereernerup kingorna kingusinnerpaamik sapaatit akunneri sisamat qaangiunneranni Naalackersuisunut maalaarutigineqarsinnaapput, takujulli imm. 2.

Imm. 2. § 28, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit Biskoppip aalajangiineri avammut nalunaaruteqarnerisa kingorna qaammatit pingasut qaangiutsinnagit Naalackersuisunut maalaarutigineqarsinnaapput.

§ 35. Inatsimmi malittarisassat inatsimmilu pisinnaatitsinikkut malittarisassiat malinneqarnerannik Biskoppi nakkutilliissaaq.

§ 36. Akiliisitsissummik pineqaatissiisoqarsinnaavoq §§ 1-3, §§ 5-6, § 7, imm. 1-2, § 12, imm. 1, § 26 aamma § 27, imm. 1 aamma 2 unioqqutitsisoqarpat.

Imm. 2. Inatsisartut inatsisaanni imaluunniit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu malittarisassiani akiliisitsinissamik pisinnaatitsisoqartillugu, inatsisit naapertorlugit inuk Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi najoqqutassat malillugit akiliisinneqarsinnaavoq.

Imm. 3. Najoqqutassani, Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aalajangersarneqartuni, najoqqutassanik unioqqutitsinermi akiliisitsinerit aalajangersarneqarsinnaapput

Kapitali 9

Atuutilersitsineq, atorunnaarsitsineq ikaarsaariarnerlu pillugit aalajangersakkat

§ 37. Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januar 2017 atuutilersinneqarpoq.

Imm. 2. Iliveqarfiit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 17. oktober 1990-imeersoq tassunga peqatigitillugu atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3. Toqusut timaannik ikuallaasarneq pillugu aalajangersakkat, ikuallaavik ataaseq arlallilluunniit avatangiisinik illersuineq pillugu inatsit naapertorlugu taamatut akuerineqartut Kalaallit Nunaanni pilersinneqannginneranni, Kalaallit Nunaanni toqusut timaannik ikuallaasarneq eqqarsaatigalugu atuutissanngillat.

Namminersorlutik Oqartussat, 6. juni 2016

Kim Kielsen